

**PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS
PAGALBOS ORGANIZAVIMO ASMENIMS IŠSKIRTINIAIS, KRIZINIAIS ATVEJ AIS,
KURIE DĖL NEGALIOS AR SUNKIOS SVEIKATOS BŪKLĖS NEGALI LIKTI
NAMUOSE BE ARTIMŪJŲ PAGALBOS, TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Palangos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) pagalbos organizavimo asmenims, išskirtiniais kriziniais atvejais, kurie dėl negalios ar sunkios sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – reglamentuoti socialinių paslaugų teikimą ir pagalbos organizavimą Palangos miesto savivaldybėje (toliau – Savivaldybė) asmenims išskirtiniais kriziniais atvejais ir (ar) tais atvejais, kai kyla grėsmė asmens fiziniam, psichiniam ar emociniam saugumui.

2. Aprašo tikslas – užtikrinti pagalbą asmenims, kurie dėl negalios ar sunkios sveikatos būklės išskirtiniais, kriziniais atvejais negali likti namuose be artimųjų pagalbos, kai artimieji ar kiti asmenys, teikiantys nuolatinę neformalią priežiūrą ar slaugą, dėl krizinės situacijos (pavyzdžiui, stacionarizavimo sveikatos priežiūros įstaigoje) tam tikrą laiką negali jais pasirūpinti. Aprašu siekiama sudaryti teisinę prielaidą nedelsiant reaguoti į grėsmę, kylančią dėl krizinės situacijos ir teikti kompleksinę pagalbą asmenims, kartu apibrėžiant institucijų, įstaigų ir kitų suinteresuotų organizacijų kompetenciją socialinių paslaugų teikimo procese.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Algoritmas** – Savivaldybėje veikiančių institucijų, organizacijų veiksmų seka, kurioje suderinami skirtingų subjektų veiksmai, siekiant užtikrinti asmens (-ų) saugumą ir suteikti reikiamą pagalbą.

3.2. **Krizinė situacija** – tai konkretus atvejis, kai dėl objektyvių, nenumatytų aplinkybių (ligos, mirties, suėmimo, stichinės nelaimės, nelaimingo atsitikimo, smurto, artimųjų išvykimo ir pan.) asmuo su negalia ar sunkios sveikatos būklės lieka be kito asmens būtinos priežiūros ar pagalbos, dėl ko kyla realus pavojus jo sveikatai ar gyvybei.

3.3. **Pagalbos reikalingas asmuo** – asmuo išskirtiniais, kriziniais atvejais ir smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo, kuris dėl negalios ar sunkios sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos.

3.4. **Negalia** – kai asmuo, turintis fizinių, psichikos (psichosocialinės) sveikatos, intelekto, jutimo ar kitų kompleksinių sutrikimų ar ypatybių, susiduria su fizinėmis, informacinėmis ar požiūrio kliūtimis, kurios trukdo jam visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje. Negalios samprata šiuo Aprašu grindžiama žmogaus teisėmis ir remiasi Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatomis.

3.5. **Smurtas artimoje aplinkoje (SAA)** – taip, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme.

3.6. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

**II SKYRIUS
TEISINIS PAGRINDAS**

4. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymu, Palangos miesto savivaldybės mero 2025 m. kovo 5 d. potvarkiu

Nr. M1-83 „Dėl Socialinių paslaugų poreikio nustatymo, socialinių paslaugų skyrimo ir organizavimo Palangos miesto savivaldybėje tvarkos aprašą tvirtinimo“ patvirtintu Socialinių paslaugų poreikio nustatymo, socialinių paslaugų skyrimo ir organizavimo Palangos miesto savivaldybėje tvarkos aprašu, Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvencija, Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu (BDAR) (ES) 2016/679 ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

III SKYRIUS PAGRINDINIAI PRINCIPAI

5. Aprašo įgyvendinimo pagrindiniai principai:

5.1. Žmogaus teisės ir saugumas – pirmenybė teikiama krizinėse situacijose esančių asmenų teisėms ir saugumui.

5.2. Konfidencialumas – asmens duomenys tvarkomi laikantis BDAR ir Lietuvos Respublikos teisės aktų. Informacijos ir duomenų apsikeitimas tarp institucijų vykdomas tik tiek, kiek būtina pagalbai suteikti ir vadovaujantis BDAR bei kitais teisės aktais.

5.3. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas – sklandi informavimo ir pagalbos grandinė tarp policijos, sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų, Specializuotos kompleksinės pagalbos centro, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir kitų partnerių.

5.4. Prieinamumas – paslaugos ir pagalba turi būti prieinamos 24/7, kai tai būtina.

IV SKYRIUS PRANEŠIMAS, PIRMINIS REAGAVIMAS, PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

6. Apie asmenį su negalia ar asmenį, kurio sveikatos būklė sunki, kuris negali likti vienas namuose be artimųjų pagalbos, esantį krizinėje situacijoje, gali pranešti bet kuris asmuo ar institucija, pastebėję krizės požymius ar gavę informaciją apie situaciją.

7. Pranešėjas, teikdamas informaciją, jei žinoma, pateikia šiuos duomenis:

7.1. asmens vardą, pavardę;

7.2. tikslų asmens buvimo adresą;

7.3. situacijos apibūdinimą;

7.4. pagalbos poreikio pobūdį;

7.5. asmens artimųjų duomenis/kontaktus.

8. Darbo valandomis pranešimą priima Palangos miesto socialinių paslaugų centras (toliau – Centras). Jei pranešimą gauna kita įstaiga, nedelsiant, bet kokiomis ryšio priemonėmis (pvz.: telefonu, el. paštu ir kt.) apie tai informuoja Centrą:

8.1. gavęs pranešimą, Centro atsakingas darbuotojas nedelsdamas išsiaiškina, ar asmuo gali likti namuose vienas be nuolatinės pagalbos. Gautos pirminės informacijos vertinimo metu Centro darbuotojas nustato vieną iš šių situacijų:

8.1.1. paslaugos reikalingos, tačiau asmuo gali likti namuose:

8.1.1.1. Centro darbuotojas vyksta pas asmenį ir įvertina poreikį socialinėms paslaugoms;

8.1.1.2. organizuoja reikalingų socialinių paslaugų teikimą asmens namuose, o jeigu jos neatliepia asmens poreikių, – socialinę priežiūrą ar socialinę globą teikiančioje įstaigoje;

8.1.2. paslaugos reikalingos ir asmens negalima palikti namuose:

8.1.2.1. Centro darbuotojas nedelsdamas organizuoja asmens transportavimą į socialinių paslaugų įstaigą;

8.1.2.2. Centro atsakingas darbuotojas, teisės aktų nustatyta tvarka, atlieka socialinių paslaugų poreikio vertinimą ir organizuoja socialinių paslaugų teikimą įstaigoje.

9. Ne darbo valandomis pranešimus priima atsakingas Centro darbuotojas:

9.1. Centro darbuotojas pirmiausia išsiaiškina, ar asmuo gali likti namuose vienas be nuolatinės pagalbos:

9.1.1. nustačius, kad asmuo gali likti namuose, tačiau socialinės paslaugos reikalingos:

9.1.1.1 organizuoja socialinių paslaugų teikimą artimiausią darbo dieną;

9.1.1.2. apie atliktus veiksmus ir esamą situaciją Centro darbuotojas ne vėliau kaip kitą darbo dieną perduoda informaciją socialinių paslaugų poreikį vertinančiam darbuotojui;

9.1.2. nustačius, kad socialinės paslaugos reikalingos, tačiau asmens negalima palikti namuose:

9.1.2.1. Centro darbuotojas nedelsdamas, atsižvelgdamas į esamą situaciją, bendradarbiaudamas su policija arba GMP organizuoja asmens transportavimą į instituciją ar kitą aplinką, kurioje būtų užtikrintas asmens saugumas ir reikiamos pagalbos ar paslaugų suteikimas;

9.1.2.2. organizuoja socialinių paslaugų teikimą ir apie esamą situaciją Centro atsakingas darbuotojas ne vėliau kaip kitą darbo dieną perduoda informaciją socialinių paslaugų poreikį vertinančiam darbuotojui.

10. Jei asmuo atsisako paslaugų, tačiau pirminio įvertinimo metu nustatoma, kad jo palikti vieno namuose be pagalbos negalima (dėl sveikatos būklės, orientacijos sutrikimų, neįgalumo, krizės ar smurto rizikos), Centro darbuotojas inicijuoja papildomų specialistų įtraukimą – kviečiami kiti specialistai ar tarnybos (pvz.: GMP, policija ir pan.).

11. SAA situacijose, kai pavojų kelia asmuo, kuris pats turi negalią ir (ar) jam reikalinga nuolatinė priežiūra ar slauga, situacija vertinama kompleksiskai – ne tik kaip smurto atvejis, bet ir kaip socialinių paslaugų ir (ar) slaugos poreikį turinčio asmens situacija. Tokiu atveju, bendradarbiaujant su policija, sveikatos priežiūros įstaigomis, organizuojama būtinoji priežiūra, slauga ir kitos reikalingos paslaugos, siekiant užtikrinti tiek aplinkinių, tiek paties asmens saugumą.

12. Pagalbos organizavimas SAA atvejais asmenims, kurie dėl negalios ar sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos, vykdomas pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintą Palangos miesto savivaldybės pagalbos organizavimo smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims, kurie dėl negalios ar sunkios sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos, algoritmą.

13. Pagalbos išskirtiniais, kriziniais atvejais asmenims, kurie dėl negalios ar sunkios sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos, organizavimas vykdomas pagal Aprašo priede pateiktą Algoritmą dėl pagalbos organizavimo kriziniais atvejais asmenims, kurie dėl negalios ar sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Aprašo įgyvendinimą koordinuoja Savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyrius.

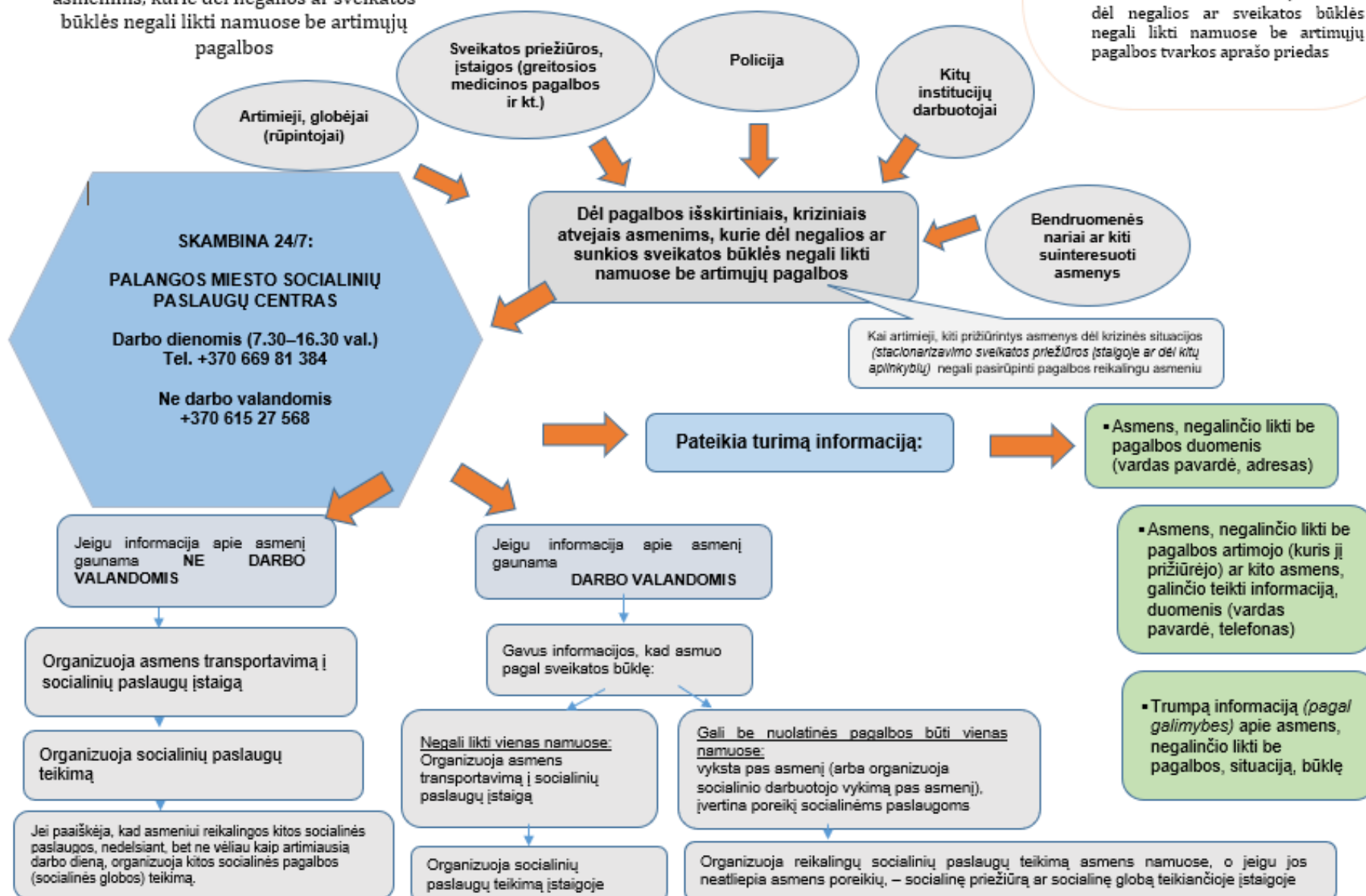
15. Aprašo nuostatos taikomos kartu su kitais galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir Savivaldybės tvarkomaisiais dokumentais.

16. Informacija apie pagalbos organizavimo išskirtiniais, kriziniais atvejais asmenims, kurie dėl negalios ar sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos, tvarką viešinama Savivaldybės interneto svetainėje.

17. Visi Aprašo įgyvendinimo metu surinkti asmens duomenys tvarkomi laikantis BDAR ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nuostatų. Už teisėtą duomenų tvarkymą atsako institucijos, kurių darbuotojai duomenis surenka ir naudoja paslaugoms teikti.

ALGORITMAS

dėl pagalbos organizavimo kriziniais atvejais asmenims, kurie dėl negalios ar sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos



Palangos miesto savivaldybės pagalbos organizavimo asmenims, išskirtiniais kriziniais atvejais, kurie dėl negalios ar sveikatos būklės negali likti namuose be artimųjų pagalbos tvarkos aprašo priedas